

Генерал-потпуковник Милоје Милетић, начелник

Никада ПРОТИВ

У свакој професионалној војсци струка јесте испред и изнад партикуларних и личних интереса. То је суштина професионализма, а када је реч о суштини – нема компромиса! Код нас се често површно и неправилно схвата појам демократске цивилне контроле војске. То не значи да је Војска дозволила уплив дневне политике у своју структуру. Напротив, Војска Србије је деполитизована. Успостављена је, с једне стране, аутономија војне професије у односу на политичке снаге у друштву, а с друге стране стоји чињеница да се Војска као институција не меша у политику.

Генерал-потпуковник Милоје Милетић познат је и припадницима система одбране и широј јавности као врхунски професионалац, истински војник, човек струке и непроцењивог искуства, који, већ две године, обавља дужност начелника Генералштаба. За то време, у доброј мери, окончана је реформа састава Војске Србије, на другачијим принципима организована обука, а заживеле су и новине када је реч о опремању јединица савременом борбеном техником...

Промена је много, а о њима, хтели то да признамо или не, свакодневно судимо. Некада с мером, често неодмерено, увек према сопственим уверењима. Одмеравајући и годину за нама и ову у коју смо тек закорачили, са генералом Милетићем разговарали смо о његовим уверењима, ставовима и одлукама. Питали смо га колико често у свакодневном раду није искрен према себи, а колико према човеку у униформи.

Својих уверења

■ Сугећи према сјајисјици, млади у Србији желе да буду професионални војници, односно да каријеру граде у сисјему одбране – у прилог шоме говоре шодаци о броју пријављених за војне школе и месја професионалних војника у јединицама, али и бројке о досадашњем одзиву регрута на службу војног рока. Шја скрива сјајисјика? Да ли је Војска Србије заиста атрактиван послодавац или сигурно ухлебље-

ње пред налетом кризе? Или више од шого?

– Војска је данас један од највећих послодаваца у Србији. У време економске кризе, која нас је задесила последњих година, запослили смо неколико хиљада девојака и младића, који су сада професионални војници. И у 2011. учинићемо исто, а такав тренд наставићемо и у будућности. Нажалост, проблеми запошљавања у нашој земљи трају много дуже од светске кризе. То је, сасвим сигурно, утицало да многи грађани Србије размишљају о запослењу у српској војсци, али није било пресудно. Младим људима се у Војсци пружа прилика да добију одговоран посао, сигуран лични доходак, социјалну и здравствену заштиту за себе и породицу, али и врхунско оспособљавање за дужности, непрекидно усавршавање и напредовање у служби према способностима и амбицијама. Они су ту шансу препознали.

■ У прошеклом времену често се исјицило да ће се професионализацијом наше војске сјворити савремен одбрамбени сјстем земље. Данас је Војска Србије професионална...

– Реч је, пре свега, о ефикасности. Током историје настајали су различити облици војне организације, који су се увек према критеријуму ефикасности смењивали. Професионални војници су боље обучени и спремнији за извршавање задатака, јер је то њихово професионално опредељење, позив. У њих се више улаже, њихова обука је непрекидна и мора да прати савремене токове. Они годинама остају у војсци тако да се уложено враћа вишеструко. Редовно служење

војног рока имало је само једну предност – масовност. У условима савремених безбедносних изазова и употребе модерног наоружања, квалитет далеко превазилази квантитет. Наступило је време професионалних војски, што потврђују и земље у окружењу и савремене армије света.

■ Исјраживања јавног мњења шоказала су да грађани Србије највише верују Војсци. Зашто?

– Ми војници не одмеравамо поступке према утиску који ће они оставити на јавност, него се трудимо да професионално, у складу с Усјавом и законима наше земље, извршимо мисије и задатке. Недавно истраживање јавног мњења показало је да то грађани Србије цене. Последњих година успели смо да спречимо догађаје који нарушавају углед Војске и војне професије, и да покажемо наше истинске квалитете и вредности.

■ Одлазак у мировне мисије јесте прилика да се сјекну искусја у међународном окружењу, усавршава на професионалном и личном плану. Јесу ли шо једини разлози због којих се наше сјарешине одлучују за „шаве шлемове“?

– Постоји више разлога због којих се припадници Војске Србије опредељују за учешће у мултинационалним операцијама. Слажем се да је то прилика да се додатно оспособе за рад у међународном окружењу и стекну искуства с терена, што истовремено користи и њима и Војсци. Такође, учешћем у мултинационалним операцијама ми пружамо помоћ онима којима је неопходна. Наши лекари у мисијама у Конгу и Чаду, на пример, спаси-

ли су многе животе. Дакле, уз професионалне постоје и хумани мотиви. Учешће у међународним операцијама је и прилика да се заради новац. То је, наравно, значајан мотив. Велико је интересовање наших припадника за одлазак у мисије, а може се очекивати да ће бити и веће када се неки од садашњих учесника врате с довољном зарадом да могу саградити себи кућу или купити престижна кола. Слична су искуства и војски из осталих земаља.

■ *Више људи се говорило да ће база „Југ“ постати регионални центар за обучавање војника који одлазе у мировне мисије.*

– То јесте перспектива Базе. Планирали смо да „Југ“ постане водећи полигон за обуку јединица декларисаних за учешће у мултинационалним операцијама. За почетак, у њој ћемо обучавати наше јединице, а касније, у сарадњи са партнерима из света, формирати регионални центар. Треба да проширимо њене капацитете и садржаје обуке тако да се они не подударају са сличним центрима у окружењу. Пре свега, мислим на центар за обуку у Босни и Херцеговини „Бутмир“ и на могућности које пружа полигон „Криволак“ у Републици Македонији. За остваривање овог циља драгоцене су нам искуства и помоћ партнера, најпре Националне гарде Охаја. Биће то заједнички пројекат у који ће наши партнери уложити знатна материјална средства.

■ *Хоће ли, коначно, 28.000 припадника Војске, колико би професионалаца Србија требало да броји, добити униформу која није само више људи преозначена униформа ЈНА? Да ли је садашња униформа, њен изглед и квалитет, разлог што многи официри и подофицири не гледају благонаклоно на најаву да у униформи долазе на посао и одлазе с посла?*

– Верујем у народну изреку да одело не чини човека. Када имате раскорак између потреба и могућности,

Изградња способности декларисаних јединица за учешће у мултинационалним операцијама даће конкретан допринос достизању и одржавању интероперабилности Војске Србије у целини са снагама партнерских земаља. Без обзира на целокупан процес развоја и достизања интероперабилности, оно што нашу војску чини Војском Србије и даље ће остати наша препознатљива одредница – сачуваћемо оно што је део наше традиције.

■ *Који задаци још очекују Војску да би достигла више ниво интероперабилности с партнерским армијама? Колику меру различитости ипак морамо задржати када је реч о укључивању у евроатлантске безбедносне интеграције?*

– Достизање интероперабилности је развојни и непрекидан процес. Очекује нас наставак имплементације концепта оперативних способности, система одбрамбеног планирања, програмирања и буџетирања, затим, опремање савременим наоружањем и војном опремом, развој успостављеног модела обуке и изучавање страних језика.

а ми смо већ дужи период у таквој ситуацији, онда морате да правите компромисе и да се опредељујете за приоритете. Уколико не можете да решите све, опредељујете се за оно што вам је најзначајније. Наш тренутни приоритет јесте да обезбедимо довољан број теренско-ратне униформе, маскирне униформе М-10, за све професионалне припаднике Војске. Реч је о моделу униформе који је по квалитету, заштитним својствима и дигиталној шари, али и по кроју и изгледу, у истом рангу са униформама коју користе најсавременије армије света.

Да бисмо променили службену и свечану униформу потребна су знатна новчана средства, а то у овом тренутку немамо. С друге стране, постојећа униформа задовољава потребе. Постоје практични разлози за „неблагонаклоно гледање“ на обавезу да старешине долазе на посао у униформи, као што су путовање из удаљених места, коришћење градског превоза, обављање приватних послова после радног времена. Људи се у таквим ситуацијама комотније осећају у цивилној одећи.

■ *Имају ли жене заиста одговарајуће место и улогу у Војсци*

или је и она искључиво „у панталонама“?

– Војни позив је дуго био резервисан само за мушкарце. Развојем свести о равноправности полова такво схватање војне професије битно је измењено. Пружили смо прилику женама у Србији да постану припаднице Војске, што се показало као добра одлука. Добили смо одличне професионалне војнике, кадеткиње Војне академије, подофицире, официре, пилоте... Међу женама у Војсци Србије данас има 17 официра, 33 подофицира, више од 820 професионалних војника и око 1.100 цивилних лица. То је нешто мање од осам процената у односу на укупан број професионалних припадника Војске. Ваља истаћи да су жене равноправне са колегама на полигонима, у стрељанама и у Копненој зони безбедности.

Такође, равноправне су и када је реч о напредовању у служби. За систем није важно ког пола је онај који напредује, већ да напредује у складу са својим компетенцијама. Треба имати на уму да су даме на војничким, подофицирским и официрским дужностима у већем броју тек од скоро присут-

не у нашој војсци. Питање је времена када ћемо имати и прву даму с генералским еполетама. Процент жена у Војсци Србије је нешто нижи у односу на најсавременије армије света, у којима је он до 20 одсто, али очекујем да ћемо за годину или две достићи тај ниво. Број жена је већи у ваздухопловним јединицама и морнарици у односу на копнену војску. С обзиром на то што немамо морнарицу, реално је очекивати да број жена у Војсци Србије буде од 12 до 15 одсто.

■ *Шта треба да се промени када је реч о физичкој обуци и психолошкој спреми војних професионалаца?*

– Потребан нам је мотивисан, обучен и психолошки спреман професионални војник, способан да савлада све потенцијалне препреке и ефикасно изврши задатак. Сасвим је јасно да професионални припадници Војске Србије морају да буду натпросечно психолошки припремљени. То значи да морамо да применимо оштре критеријуме психолошке селекције и побољшамо психолошку припрему кадра, те да доследно радимо на подизању физичких способности.

Евидентно је да су мере које смо предузели на подизању физичких спо-

собности постигле жељени ефекат. Резултати провера физичких способности спроведених у 2010. показују да је ниво физичких способности наших припадника повећан за 20 одсто. Још нисмо задовољни резултатима јер нам је циљ да сви професионалци, без обзира на године, чин и дужност коју обављају, достигну прописане стандарде физичких способности.

Крајем 2010. започели смо израду новог *Упутства за физичку обуку у Војсци Србије*, чије усвајање очекујемо у првом кварталу ове године. Оно предвиђа да поред старосних категорија наших припадника, имамо и три групе према критеријуму припадности формацијском месту у организацијско-формацијској структури – за лица која обављају дужности у батаљону и њему равним јединицама, за оне који раде у бригади и јединицама тог ранга, те за старешине које су распоређене у команде оперативног нивоа, Генералштаб и Министарство одбране. Уз то, оцена физичких способности професионалних припадника биће део оцене оперативних способности јединице, а улази и у службену оцену сваког појединца.

■ *Како ће се надаље одвијати, сертифициваће и вредноваће*

обука официра, подофицира и професионалних војника?

– Обука официра, подофицира и професионалних војника реализоваће се током индивидуалне и колективне обуке, али и приликом обуке команди. Наставиће се обука професионалних припадника Војске на каријерним, специјалистичким и функционалним усавршавањима, у земљи и иностранству. Треба имати на уму да је стручно усавршавање процес који траје до завршетка професионалне каријере.

За припаднике Војске најзначајније су вежбе, посебно оне на којима се штабни рад интегрише с изласком јединица на полигоне, а одлуке проверавају на терену. Сертификовање и вредновање обуке имаће два правца. Прво, обученост ће се сертификовати после завршетка различитих облика индивидуалне обуке и усавршавања. Друго, вредноваће се индивидуални задаци које официри, подофицири и професионални војници извршавају приликом реализације колективних задатака јединице, у оквиру додељених мисија. То значи да ће се они непрекидно оцењивати, свакодневно, на свим заједничким и индивидуалним активностима. Вредновање индивидуалне обуке и индивидуалних задатака у колективној обуци треба да буде саставни део оцене професионалних војних лица. Наша основна идеја јесте да се рад што реалније оцењује и да битно утиче на каријеру војних професионалаца.

■ *Недавно сте изјавили да ће припадницима Војске бити мотив више за предано и одговорно извршавање посављених задатака у 2011. што што имају велико поверење грађана Србије. Смањили ли су данас професионалном војнику годашњи мотиви за коректно обављање посла искључиво већа плата, бољи услови рада, коришћење савремене борбене технике и опреме?*

– Рекао сам да је то обавеза више, а не мотив. Стандард припадника

■ *У шта треба да инвестирамо 2011. године? Јесу ли то вишенаменски борбени авион, савремени системи противваздухопловне одбране, људи...? Да ли нам је најважнија одбрана неба? Војник пешадије за 21. век?*

– Значајно је, најпре, избећи бројне набавке малих количина разноврсних средстава. Треба сагледати реалне потребе, рангирати пројекте према приоритетима и остваривати их, један по један, у складу с могућностима. У току 2011. опремаћемо јединице Копнене војске по „Моделу опремања војника пешадије М21“, набавићемо школске авионе за почетну обуку пилота – „ласта“, систем за електронско извиђање, телекомуникацијска средства и започети опремање јединица теренским возилима. Опремање Војске Србије сложеним борбеним системима, као што су системи у Ваздухопловству и противваздухопловној одбрани, дефинисано је „Дугорочним планом развоја Војске“. Очекујемо да ће Народна скупштина ове године усвојити план и да ће надлежне државне институције утврдити конкретне аранжмане набавке и њихово финансирање.

Војске јесте веома важан. Један од наших дугорочних циљева јесте повећање стандарда. Ипак, није реално очекивати знатно већа примања пре економског опоравка земље. То морамо да прихватимо као реалност. Свесни смо и чињенице да је у последње две године опао стандард. Ми и у томе делимо судбину грађана Србије. Уверен сам да ће припадници Војске Србије, као и до сада, одговорно извршавати дужности. То смо потврдили више пута и током историје. Наш је однос према задацима и послу више питање части и професионалне етике, а мање финансијске рачунице.

■ *Многе старешине незадовољне су материјалним стањем, постојећим моделом решавања стамбених питања, речју лошом егзистенцијалном свакодневицом, оним што у свакој модерној војсци није и не сме да буде преокупација војника.*

– То су проблеми с којима се меџмент Министарства одбране и руководеће старешине Генералштаба сусрећу у свакодневном раду. Верујем да је то присутно код људи у Министарству који се много више баве проблемима материјалног статуса припадника система одбране. Непрекидно покушавамо да нађемо решења која би водила побољшању материјалног положаја наших припадника. Очекујемо де ће економски напредак, уколико га донесе ова година, утицати на побољшање стандарда. Не очекујем да ће се актуелна економска ситуација одразити на однос наших људи према извршавању задатака. То се никада није догодило. Успеси које наш систем остварује показују какав је наш однос према раду и потврђују наше јединство.

■ *Последња генерација војника на редовном служењу војног рока положила је недавно свечану заклетву – заклела се на верност и оданост отаџбини. Памтите ли Вашу заклетву? Шта се од тада променило у друштвеном, вредносном и културном обрасцу ња су мла-*

ди у Србији с олакшањем дочекали недавно укидање обавезног служења војног рока?

– Полагање војничке заклетве је незабораван догађај за сваког човека, посебно за нас који смо одабрали да радни век проведемо у униформи. Положио сам заклетву у јесен 1972. у Београду, као питамац прве године Војне академије. Од тада су се више пута промениле речи војничке заклетве, али и услови и амбијент, униформа, држава... Много тога се променило у мери у којој се наше друштво мењало и развијало.

На полагању заклетве децембарске генерације разговарао сам са много војника. Сви су знали да су последња генерација која има обавезу да служи војни рок. Ипак су својом вољом били у том строју. У нашој земљи младићи су се увек поносили тиме што служе војни рок. Војска је за њих била средина у којој су, често први пут ван родитељског дома, преузимали обавезе, осамостаљивали се, упознавали људе из различитих крајева земље, стицали пријатељства... С таквим искуствима, из војске су излазили зрелији, способнији да прихвате изазове који су их чекали у животу. Не делим мишљење да су сви млади с олакшањем дочекали укидање обаве-

■ *Шта Вам је до сада у професионалној каријери било најтеже да одлучите, заборавите...?*

– Посебно тежак период за нашу војску био је од 1990. до 2000. године. Тада сам био командант дивизиона, затим артиљеријске и моторизоване бригаде. То време, у коме су се одвијали ратови и мењале државе, доносило тешке одлуке, било је најтеже време у нашој новијој историји. Било је тада много тешких тренутака, али смо их превазилазили у складу с нашом професијом. Без обзира на све, никада нисам доносио одлуке иза којих и данас не бих могао да станем. Било је тренутака које, свакако, треба заборавити и којих не желим да се сећам...

зе служења војног рока. Сигуран сам да ћемо још присуствовати бројним војничким заклетвама у Србији.

■ *Артиљерац сте, завршили сте највише војне школе, обављали дужности од командирских до најодговорнијих. Колико су Вам захтеви струке у свакодневном раду и одлучивању вођа у односу на различите интересе – најпре дневнopolитичке на које ни Војска није имуна јер је део друштва, а потом и Ваша најинтимнија вредносна, етичка уверења? Колико често према човеку у униформи? Постоји ли у томе нека вештина његовог ограничавања?*

– У свакој професионалној војсци струка је испред и изнад партикуларних и личних интереса. То је суштина професионализма, а када је реч о суштини – нема компромиса! Код нас се често површно и неправилно схвата појам демократске цивилне контроле војске. То не значи да је Војска дозволила уплив дневне политике у своју структуру. Напротив, Војска Србије јесте деполитизирана. Успостављена је,

с једне стране, аутономија војне професије у односу на политичке снаге у друштву, а с друге стране, чињеница је да се Војска као институција не меша у политику. Питање демократске цивилне контроле јесте, пре свега, питање прихватања система вредности који важе у демократском друштву. Никада не радим против својих уверења. До сада нисам био у ситуацији да трпим било какве притиске.

■ *Имаће ли узоре? С каквим наслеђем с'ће се суочили када с'ће ђос'тављени за начелника Генералштаба, а шта ћеће ос'тавити као залог наследницима? По чему ћеће ос'таћи ђрејо-знашљиви?*

– Немам узоре, то је за млађе људе. У неким ситуацијама се запитам шта би неко од мојих претходника урадио... Неретко помислим и на војводу Живојина Мишића. То је неизбрисив траг у српској историји... Пре ове дужности био сам заменик начелника Генералштаба, тако да сам у потпуности познавао стање у Војсци Србије. Већ тада је Војска била на реформском путу. Нисам оптерећен тиме по чему ћу бити упамћен, али вероватно ће негде остати записано да је у ово време наша војска професионализована.

■ *Ко је Милоје Милешић када скине униформу, чему се радује, нада, чега се ђрибојава? У шта верује? Како се бори у садашњим, ђомало смушњим временима?*

– Не разликујем се много од осталих колега. Обичан сам човек који покушава да сваки слободан тренутак проведе с породицом. Највише се радујем успесима наших спортиста – тенисера, одбојкаша и ватерполиста. Радујем се победама „Партизана“, али и победама свих наших клубова на међународној сцени. Верујем да је Србија на правом путу, да ћемо ускоро изаћи из кризе, верујем у европску перспективу наше земље и да ће свим грађанима бити боље. ■

Владимир ПОЧУЧ
Снимиио Зоран МИЛОВАНОВИЋ

Пети „Партнер“ у Београду

Смотра савременог наоружања

15

Пети међународни сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“ биће одржан на Београдском сајму од 28. јуна до 1. јула. Покровитељ те манифестације је Министарство одбране Републике Србије, суорганизатор „Југоимпорт-СДПР“, а извршни организатор Београдски сајам.

На конференцији за новинаре, 26. јануара, новинарима су се обратили Илија Пилиповић, помоћник министра одбране за материјалне ресурсе, др Ненад Милорадовић, помоћник генералног директора „Југоимпорта-СДПР“ и Мирјана Лукић, у име организатора – Београдског сајма.

Илија Пилиповић је рекао да је, у овом тренутку, тешко проценити тачан број учесника на сајму, али да је 2009. учествовало 74 излагача, д-

ок се ове године очекује значајно више.

Пилиповић је нагласио да је одбрамбена индустрија Србије данас један од највећих генератора привредног раста земље. Од протеклог сајма „Партнер 2009“, Србија је извезла средстава наоружања и војне опреме у вредности од пола милијарде долара. У предузећима која припадају тој групацији запослено је око 10.000 радника и она су највећи привредници у свом граду.

Помоћник директора СДПР-а Ненад Милорадовић рекао је да на „Партнеру“ неће бити представљене само фирме из домаће одбрамбене индустрије већ и сложени борбени системи у чију израду се укључују и друге фирме из Србије.

Милорадовић је истакао да је циљ СДПР-а да пораст производње домаће војне индустрије буде праћен и обновом домаће технолошке базе, односно развојем капацитета фирми из Србије који могу да се укључе у израду и развој сложених система ратне технике.

Представница Београдског сајма Мирјана Лукић рекла је да се одржавање овогодишњег „Партнера“ планира у хали 1, како би се омогућило учешће већег броја излагача. ■

М. ШВЕДИЋ